

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epitome Annalivm Trevirensium

Masen, Jacob

Augustae Trevirorum, 1676

Liber XV. Clemens III. Pap. Henricus VI. Imp.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12542

LIBER XV.

Clemens III. Pap. Henricus VI. Imp.

Versabatur apud Treviros etiamnum Henricus Rex cum Godefrido legato Pontificio tranquillandæ reip. intentus, ut nuper inflictum à se vulnus, remediis opportunis leniret: obtulitq; Joannem illis, exploratæ apud se prudentiæ religionisque virum, Cancellarii functum munere, legato Apostolico & electoribus Trevericis repente probatum. Romanus destinatus Himmerodensium Antistes Hermannus, quærat industriâ, Pallium, privilegiorumque omnium, sigillatimque Lohnsteinianæ, Treisensis, & Moncleræ Ecclesiarum, diœcesi stabiliendarum, confirmationem, sine mora à Clemente III. obtinuit. Ad quarum arcium instauracionem cum Joannes vertisset operam, de urbe Trevirorum hæctenus magnâ sui parte absq; muris patente, & solâ virtute civium, ut Sparta quondam munitâ, septis arctioribus murorum includendâ, curam suscepit, jugoque Advocatorum exemptam, Pastor tantum sui tutelæ subjacere voluit. Quin tota sub eodem sensim diœcesis, castellis propugnaculisque diversis firmata, vectigalibus agrisque locupletata, robore opibusque magnopere profecit. Templis etiam instaurandis dedicandisque inter primos labores vacasse, Noviomagensis ad Mosellam basilica, in limite castrorum Magni Constantini excitata, & juxta Lapidis epigraphen, hoc anno MCXC. SS. Trinitati, Deiparæ, & Cruci Christi ab eo dicata, ostendit.

At infelix ex oriente nuntius occidentalem hoc anno Ecclesiam perculit, quando Fridericus Imp. multis adversus Turcas præclarè fortiterque gestis, post subactam Armeniam, felix victoriarum principium repentinâ

Joannes
Cancellarius
Friderici
Imp. Archi-
episc. Trev.
eligitur.

Qui muris
urbem Trev.
clausit, & to-
tam diœce-
sin castellis
munivit.

Fridericus
Imp. in ori-
ente haustus

inâ morte, dum in Cydno lavat flumine, undis haustus, aquis perit, abrupit: fortè delicti adhuc veteris, temporalis Deo hostia, ut ultimi fructum laboris jucundiorum in cœlo decerneret. Fridericum à se in oriente reliquit filium; sed, cum maxima copiarum parte, altero post anno, pestilenti lue absumptum. Henricus verò in occidente agrè suum, adversus repugnantes Vbios Burgundionesque, locum tenuit, Trevirensibus jam nuperâ conciliatione acceptior.

cujus filius postero anno lue moritur.

Henricus in occidente præest.

Floruit eo tempore in Prumia Gerardus, eximii nominis Antistes, qui, ex consanguinea sibi nobilitate, Sophiam raræ virtutis feminam, cum illustri Virginum collegio, in quo & Adelheidis Gerardi soror, Morlebachii in loco haud procul distito, quem inferiorem Prumiam dicimus, Deo monasticè servituras, collocavit. Ubi collatis opibus basilica Deiparæ sacrata, Sanctisque Gordiani & Epimachi Martyrum corporibus per Gerardum ditata, surrexit, Joanne Archiepiscopo institutum hoc, etiamnum consistens, diplomate amplissimo comprobante. Idem Gerardus possessionum latè per Belgium, Franciam, Germaniamque sparsorum magnitudine, cum haud paucos suæ clientelæ, etiam Comites, adseisceret, S. Goaris oppidum Hoinsteiniis ac Cattimelobocensibus Comitibus, ceu Advocatis, beneficii titulo, cum prædio Coniglenbacho, recenti donatione accepto, transcripsit. Unde, post alterum denique seculum, ad Hassiæ Landgravios, Astræâ licet invitâ, transiit. Cum Advocatorum hoc quorundam ingenium fuerit, ut ex rebus alienis denique facerent suas. Quorum Prumia non paucos olim censuit. Et Henricus Limburgi Dux, Ambeleno in se collato prædio, tum verò Henricus Seinæ Comes Kentenâ munitione, haud procul Vbiis, ad se per Gerardum translata, clientelam libens Prumiensium adiit. Ita Monasterium hoc pluribus olim Comitibus, quàm nunc Monachis alendis, suffecit, ex Gigante Pygmæus.

Parthenonis Prumiensis origo.

Gerardus Prumiensis Abbas amplissimas in Advocatos & Clientes, etiam Comites, distribuit.

Ex oriente sublatis Fridericis, Philippus Rex Fran- An. Ch. 1191. cia

Dd 5

cia

Philippus
Franciæ, &
Richardus
Angliæ REX,
ex oriente
reversi, hic
ab Austriacis
capitur.

Teutonici
ordinis ori-
go, primusq;
ex Treverica
nobilitate
præfectus
Walpotus.

1192.

Epternacen-
sis Abbatia
supremum
jus frustra
Joannes am-
bit.

Jus Patrona-
tus in Eccle-
sia Leymene,
Cardona re-
cipit.

ciæ per Mediterraneum mare, Richardus Angliæ, in Illyricum ejectus, per Austriam rediit; sed hic à Leopoldo Austriæ, quem parum hospitaliter apud Tyrum peregrinantem exceperat, pœnâ talionis detentus, Henricoque traditus, captivitatem ducentis argenti pondo millibus redemit.

Teutonici hoc anno ordinis militare corpus, à Xenodochio à Germanis jam ante Ptolomaide, à Anconæ, pro excipiendis tuendisque peregrinantibus (quorum ingens eâ ætate frequentia) instituto, coarctatus à Clemente III, primùm, nunc vero à Cœlestino Pontifice, sub votis regulæque D. Augustini firmatum. Quo candida in chlamyde crucem nigram tulere, Henrico à Walpot Trevericæ nobilitatis viro, in primum hujus ordinis Magistrum delecto. Qui deinde tota propagatus Germaniâ est in militiæ orientalis præsidium. Diœcesin hanc primò apud Confluentes, deinde à Trevirorum urbem subiit utrobique ipsis, moxibus imminente domicilio, receptus, ut si ad custodiam quoque urbium transisset.

Epternacensis subinde Abbatia Joanni Archiepiscopo digna visa est, cujus ipse supremum jus ab Imperatore obtentum possideret. Henrico igitur Nalburgiam arcem detulit, hoc vicissim jure ad se recepta, cujus dum possessionem captat, & Godefridum Abbatem omni studio, cum Theodorico Epternacensi conditionis famâ scriptisque noto, obnitentem patrum illum quidem ad S. Matthiæ cœnobiū, cujus etiam Præsul erat, ejecit; sed hic constanti propugnacione libertatis, priscis diplomatibus firmata, Henricum denique ad palinodiam, præsertim querelis exprobrata abs Joanne inconstantia exasperatum, impulit, verumque etiam privilegiorum cum Godefrido confirmationem exoravit. Feliciori Joannes certamine patrociniandi Ecclesiæ Leymene, Cardonensi quondam ereptum Canonorum Collegio, pristinis suis possessoribus, approbante nobilitate, restituit.

Dum porrò in ceteris diœcesis commodis asse-
rendis versatur, Fridericus Viennæ Comes ex insidiis
occupatum in captivitatem abstraxit. Verùm Hen-
rici Palatini Comitis ea fides virtusque fuit, ut armis
ad expugnationem Friderici raptis, terrorem huic mi-
nus instructo, libertatem Joanni conciliârit.

Sed haud multò post in atrocius Fridericus cer-
tamen cum aliis Trevirorum clientibus abstractus est.
Henricus Namurcensis, heredis sine prole incertus, co-
mitem suum Waleramo Lutzelburgensi sororis na-
ta minoris filio destinabat; sed Balduinus Flandriæ
Comes, ex majore natu sorore nepos, id sibi juris ven-
dicabat. Illi Henricus Lovaniensis, & Gerardus Julia-
censis Comes, cum Friderico, tum denique & Henricus
Limburgensis cum filio, junctis copiis hærebant. At,
ubi ad Sabin fluvium cruento atrocique prælio decer-
atum est, Lutzelburgici, magnâ utriusque partis no-
bilitate cæde, & Limburgici Ducis captivitate inferio-
res fuere, jusque in armis Balduino cum Namurco
cessit.

Henricus interea Italiam subiit, à Cœlestino Pont.
novo istic ritu coronatus, quod immissâ capiti, moxq;
ademptâ rursus coronâ, testatus sit, utrumque ponti-
ficæ esse potestatis, quam denique impositam cum
augustalibus insignibus reliquit. Unde Cæsar digres-
sus, Apuliam Siciliamque, illegitimis ex Guilielmo Ro-
gerii filio heredibus sublatis aut cœcatis, in quibus
Tancredus, filiiq;, jure armisque tenuit: quòd regnum
ad Constantiam uxorem suam Guilielmi sororem illius
morte devolutum esset. Sed hanc ejus felicitatem ex-
ercita in suspectam nobilitatem crudelitas maculavit,
adeò nihil pœne in hoc mundo integrum ab ambitione
relictum est, aut corrumpit, aut corrumpitur.

Joannes verò in Gerlacum Isenburgicum Comitem
liberalis, utramque illi Covernæ arcem feudi titulo
contulit. Quarum una Meinfeldensi præfecturæ at-
tributa etiamnum superest, altera olim in Templatio-
rum,

An. Ch. 1193.
Joannes ca-
pitur, & à Pa-
latino libera-
tur.

1194.

Pro Namur-
censi comi-
tatu atrox
Lutzelbur-
gensium præ-
lium, quo ad
Flandros de-
latum jus
illius est.

1195.

Henricus
Imp. novo
ritu à Ponti-
ficæ corona-
tur.

Siciliam ab
uxore ad se
translatam,
occupat.

Isenburgicus
Comes Ec-
clesiæ Trev-
cliens.

rum, ut ajunt, sedem versa, cum eisdem eversa intercidit.

An. Ch. 1196.

Toga incon-
futilis Christi
magna Trev.
laxitati, ex la-
tebris igno-
ratis erui-
tur, ostendi-
turque.

Dum subinde in exornanda Metropolitana ad-
versantur Treviri, & D. Nicolai ara panditur, Toga
inconfutilis Servatoris nostri latebrae diu ignoratae in-
credibili omnium gaudio patuere. Huc enim penitus
olim abdendi curam iniecisse videtur castigata homo-
nis coenobitae curiositas, qui ad Tunicae sacrae inspo-
sitionem admissus, dum arcana vestimenti rimatur,
utroque lumine privatus est. Textura certe illius ad-
mirabilis, & subtegmen stamini tanta filii subtilitate,
iisque intercurrit ductibus, ut nescias, textumne, an
acu factum opus videas? latioribus ad pedis mensu-
ram manicis, qualemque sub Agritio descripsimus, dis-
abus tribusve, velut ex attritione, maculis distincta,
colore a puniceo in niveum declinante, ita tamen, in
perstricta sole rutillet. Euthymius ex Majorum tradi-
tione Deiparae contexam puero manibus, deinde cum
ipso accrevisse, sentit. Rarum opus, quod sine pietatis
lacrymis vix contempleris. Producta vero a Jo-
anne in conspectum populi quaquaversum affluens
fuit calendis Maji, Apostolis Sanctis Philippo & Jaco-
bo sacris, ac deinde in ara D. Petro Tutelari reconde-
ta, cum qua alterum Deiparae, alterum B. Helenae ab-
tare, eadem in aede, consecravit.

Nova Ger-
manorum in
Palaeſtinam
expeditio.

Novo inter haec ardore Palaeſtinam armis re-
tendi Germaniae proceres inflammati, in expeditionem
quintam Wormatiensibus comitiis conspirant; Cruce
omnes a legato Pontificio donati. Henricum tamen
Imp. eodem anhelantem detinere, ne imperium Romae
sine capite fluctuaret. Conradus Moguntinus Archiep.
Austriae, Saxoniae, Brabantiaeque Principes eodem le-
intulere. Henricus quoque Palatinus Comes, Ecclesiae
Trev. Advocatus in hoc se bellum armavit, utque im-
pensis par esset, literis quibusdam Comitatum Mein-
feldiae Henrico, Alberto, & Godefrido Comitibus in-
Spanheim, pro 650. marcis (quarum singulae, ut feruntur
qua

1197.

Henricus Pa-
latinus Trev.
Advocatus
Meinfeldiae

quatuor fecere aureos) transtulisse, redimendi tamen à posteris, si vellent, lege, memoratur. Quamquam literæ, cum Henricum Ducem appellant, & damni cautionem Ecclesiæ non præstent, à Palatinis etiam solis producantur, meritò suspectæ maneat.

Fames id temporis exitialis incumbere Trevis, quam cum multi suâ in pauperes liberalitate sublevarent, tum imprimis Himmerodensis Claustris cœnobia, quorum Deus cum fœnore donationes pensavit, quando Gerardus ad D. Simeonem Præpositus moriens legato sexcentarum librarum argenti eosdem prosecutus est. Quorum centum ante fores in miseros erogata. Et sanè egregio, cum nobilitatis, tum disciplinæ flore, claustrum inclaruit. Mors illud duorum recens illustrium virorum exornarat. Unus Gualterus de Birbeck, Henrici Lovaniensis Ducis consanguineus, qui adhuc secularis vitæ, Deiparæ cultor, hastiludiis imperii publicis in arena decursurus, cum præmitteret ad felicem ludorum successum sacrificii divini præsens oblationem, primique interea equestri certamine congrederentur, ipsius personâ concurrens Angelus, palmam facile obtinuit; ut Gualterus superveniens pro victore saluatus sit. Quin & aquam, in potum haustam, vini naturam saporemque induisse sensit, & Crux illi de celo aurea per sacrificantis manus exhibita est, ut tot privilegiis Deo Deiparæque obnoxius, sagum denique togamque vili Cisterciensium Himmerodii cucullo permutavit. Cuno deinde, Mailbergensis castri Dominus, solutioris in seculo vitæ, post militiæ sacræ discrimina, de salute anxius, sub monastico habitu, dextram cœdibus assuetam ultimo hospitem ministerio aptavit. Et postquam Henricum Isenburgicum Comitem, ob abstractum ab armento sibi commissum equum, ejusque restitutionem denegatam, ad Dei tribunal provocasset, domum reversus, sextâ sibi feriâ esse moriendum Abbatu significavit: *Sexta ait, feria Crucem accepi, sexta feria transstravi, sexta feria in sacello meo vobis me tradi-*

Comitatum
vendit.

Himmero-
densis Clau-
stri in pau-
peres libera-
litas mune-
rata.

Religioso-
rum sancti-
tas.

Gualteri de
Birbeck &
Cunonis
Mailbergici
memorabilis
vita.

tradidi, sexta feria habitum indui regularem, quid si perest, nisi ut eadem, tam secundâ mihi luce, bona cum premiis afficiar? triduoque post exinctus, Henricus cum ita terruit, ut cum reducta præda, nudipes supplexque ad Cunonis sepulchrum accurrerit. Mira tunc erat religiosorum ejus loci sanctitas, & quos lingua occuparat, hi cœlestibus etiam minis spectrisque ad

Concionatores ab inferis excitati.

vigorem revocati sunt. Fuerunt ex iis, qui ad corpora reversi, æternorum apud inferos suppliciorum gravitatem, & immensa cœlorum præmia, graphicè adumbrarent oculis; animisque, cum terrore ac spe ingenti audientium, subjicerent. Quorum de sepulchris viva oratio, utinam ad plurium aures penetraret.

Henricus

Imp. in Sicilia moritur.

Henricus interea Imperator Messanæ in Sicilia ex venatione domum redux, morbo lethali correptus occubuit, Philippoque, qui secum erat, fratri, filii tamen cum regni insignibus commisit; sed reversus in

Philippus ejus frater Romanæ sedis hostis.

Germaniam acerbitate morum, ob quos & Henricus asper dictus erat, tum & iniuncta à Cœlestino illi, vexatum D. Petri patrimonium, anathematis, notæ paucorum gratiâ valuit.

An. Ch. 1198.

Quocirca Arnoldus Vbiorum, & Joannes Treverorum, alique Principum, Andernaci primum, ac deinde Colonia Bertholdum Zeringiæ Ducem scepro destinant; sed hic impar opibus, pecuniâ à Philippo, Sueviæ ducatu oblato, cessit. Unde pluribus jam conciliatis Principibus Erfurti Rex eligitur; utque, valentibus suffragia, à legatis Pontificis Innocentii, qui successerat, anathematis solutionem blandimento extorquerat,

A quibusdam electus, ab aliis rejicitur, & Otto frater Henrici Palatini eligitur, ac coronatur.

Interea, Beryto & Joppe recuperatis, adsunt ex oriente Conradus Moguntinus, & Henricus Rheni Palatinus, qui cum Vbiorum Trevirorumque Episcopis Ottonem Palatini hujus fratrem, Henrici Leonis filium, Richardi Anglorum Regis nepotem, qui Coloniensibus electus Comitibus Aquisgrani, ejecto Philippi præsidio, coronatus est, inferioresque ad Rhenum Mosellamque

ditiones adversus illum, Henrici fratris ope potissimum, defendit. Qui etiam, ad facilius tolerandos sumptus, cum improlis esset: *resignavit*, ut loquitur diploma, *B. Petro & Venerabili Trevirorum Archiepiscopo Joanni, die Pascha in curia episcopali apud Trevirim, Advocatiam ejusdem, cum omnibus appendiciis &c.* Cui Antistites ordinum diversorum, & plurima nobilitas, in eisque, Henricus Dux Limburgi, Simon Comes de Saræponte, Henricus de Zueenbrucken, alterque Spanheimius, Everhardus & Wernerus de Petra, Hugo Hunsolsteinus, Wiricus Noviomagensis, Godefridus Waldorfius, alique subscripsere. At invaluit subinde Philippus, occupatâ Alsatiâ, Moguntiaque demum, regium diadema manu Tarentini Præfulis, cum alii defugerent, novo ritu admisit. Adhæsisse tamen Joannem Trevirorum Archiepiscopum cum Waleramo Lutzelburgensium Comite seu validioris metu, sive etiam, ut ferunt, auri fulgore captum, satis ex memorabili Brunsvici obsidione compertum est: ubi Joanni cum Philippo in castris versanti S. Autor, Trevirorum quondam Episcopus, Urbis Patronus, per somnum apparuit, monens; ut Regi suaderet ab Urbe, quam ipse tueretur, discessum; aliàs totius exercitus interitum moram luiturum. Solenne enim tum civibus erat, in quacunque necessitate, hunc publica supplicatione elatum, apud Deum intercessorem implorare, ejusque ope frui. Philippus re cognitâ, abiturum honestâ conditione pactus, ipse etiam, ceu voti reus, lineo amictu posito, ac discalceatus, Divi sepulchrum, veniam suppliciter rogaturus, accessit. Verum res ipsius, inclinari narsum cœptæ, fautores cœlites vix habuisse sunt visæ.

Etenim Waleramus Lutzelburgensium Comes, qui eidem constanter faverat, ad Ottonem deflexit, secumque Trevirorum, quâ erat in armis felicitate, traxit Antistitem. Quanquam hunc fulmen à Romanis jam tum Philippo imminens, magis, quàm armorum terror, avertisse creditur. Scriptâ enim Innocentius ad Berthol-

Henricus
Palat. Advoca-
tionem
Trev. Eccle-
siæ in Archi-
episcopum
transfert.

1199.

Ludolphus
Assis, M. S.
& Cranzi-
us l. 7. c. 26.
Saxon.

Philippi pri-
mum se jun-
xit partibus
Joannes.

An. Ch. 1100.

Ad Ottonis
deinde par-
tes defecit.

thol-

*Extrav. C.
Venerabilem
de electione.*

tholdum Zeringiæ Ducem epistolâ, docuit, penes Electores quidem Principes, ex facultate Apostolica olim tradita, jus potestatemque eligendi Regis manere: Romani Pontificis esse examinatum, si indignus, aut sacrilegus sit, repudiare; si idoneus capaxque, ad coronam, seu Ecclesiæ Advocatum ac defensorem, admittere. Hoc enim nomine atque autoritate à Græcis ad Carolum Germanosque transisse imperium. Per Gundonem igitur Cardinalem Episcopum Prænestinum ad Germanos missum docuit: Philippum variis facinoribus obnoxium, ut imperio indignum, à se repudiar.

*Martyrum
Poppardien-
sium, sub An-
tonino Imp.
passorum,
inventio.*

Treverica diœcesis hoc tempore apud Bodagradam, seu Poppardiam, in suburbana ædícula D. Martini, novæ Martyrum inventione exhilarata est. Præmonstratæ eâ de re cœlitus instructa, non ita pridem B. Elisabethæ de Schonaugia, cum Poppardienses in fines Hassorum, Wetzlarum & Marpurgum, ad veneranda Divorum ossa sese efferre videret, postquam Aldenburgensium parthenone salutatum illam adiissent: *Ut quid, ait, tanta itinerum ambitu sectamini, quod domi juxta mania possidetis? Quod varicinium, nunc sua veritate patuit, quando ædiculam hanc sacram, in casum inclinatam, corrogato per viciniam ære, aliâ paulò illustriore mutare decretum est. Ubi enim eruendo pro fundamentis solo opera impenditur, latè sarcophagi in octonem digesti, cum gladio martyrii (ut olim consueverant) signo, apparuere, passosque sub annum Christi 1134, sub Antonino, lapidis juncti inscriptio testata est. Unde basilicæ honor id temporis frequentiaque crevit. Quam lapsu, ut solet, annorum hæc rursus pietas retulerit, novâ, opinor, inventione excitanda. Habet enim alternata hæc cum oblivione inventio aliquid Nilivæ inundatione simile, quâ steriles Ecclesiæ agri fecundantur.*

1201.

Non impari felicitate Seynenses infra Confluentiam hoc seculo gavisi sunt, quando Armenus ex oriente Episcopus ad trium Regum monumentum Coloniae Brabantiæ

nerandum, secundo Rheno descendens, à Prædatoria
 militum turmâ spoliatus, multisque plagis saucius, ad
 Brunonem Seynæ Comitem, Bonniensis Ecclesiæ Præ-
 positum, divertit, ibique benignè liberaliterque curatus,
 brachium S. Simeonis Apostoli, ex oriente allatum,
 Brunoni idenixè flagitanti, reliquit; equis vicissim, ve-
 ste, viaticoque lautè ad iter absolvendum instructus.
 Porò cum frares Seynæ Comites Henricus & Ever-
 hardus, sua in ditione, recentem cum Monasterio Præ-
 monstratensium basilicam excitassent, Guidone Apo-
 stolico Legato & Joanne Archiepiscopo donationem
 laudante ac confirmante, sacrum hoc illis Abbatique
 Hermanno donum inferendum templo submitit, quod
 religiosissime exceptum cultumque, prodigiosa multo-
 rum sanitate repente innotescere, piaque hominum ve-
 neratione cepit frequentari. Quamvis verò ætate
 superiori incumbens hæresis, Martisque, ab eadem na-
 ta, violentia solitudinem huic cœnobio vastitatemque
 induxerint, rursum tamen hoc seculo per sedulos cul-
 tores emergit, salvo adhuc Apostoli protectoris bra-
 chio, cui & sua post fata virtus inesse sentitur. Henrici
 etiam Seynæ Comitis fundatoris ossa ingentia, medio
 templi sepulchro condita, immanis proceræque statu-
 re virum fuisse testantur.

Quâ ratione
 ad Armeno
 Episcopo S.
 Simeonis
 Apost. bra-
 chium Sey-
 nensi Mona-
 sterio obve-
 nerit.

Henricus
 Seynæ Co-
 mes Gigan-
 tea statura.

Collidebatur etiamnum Germania duorum, Phi-
 lippi & Ottonis, Regum armis, seculi XIII. principio.
 Quamvis enim anno I. Comitibus apud Vbios Princi-
 pum habitis, Philippum Apostolica sententia regno de-
 clarasset inhabilem, & sub anathematis comminatione
 tenuisset illi quenquam contra Ottonem admittere;
 Adolphus tamen Colonienſium Archiepiscopus, res
 Philippi jam inclinatas, probroso ab Otone transitu,
 rursus erexit. Ut iccirco publicâ Innocentii senten-
 tiâ proscriptus sacris, temeritatis ac perfidiæ haud le-
 vem notam contraxerit. Ejus verò arte blanditiisque
 etque auro Joannes quoque implicitus hæsit, cum
 Brabantino & Lothariensi principi, qui Confluentino

An. Ch. 1204.

Philippum
 ab imperio
 proscriptum,
 tæctur Adol-
 phus Col-
 princeps, fa-
 vente iterum

Ec in ejus Joanne.

in ejus verba conventu jurarunt, ad eò variis favoris odiorumque fluctibus, tantaque procerum inconstantiâ, hæc causa ultro citroque jactata est. Urbs tamen Trevirorum (uii & Vbiorum) Ottoni, cui fidem dederat, constanter hæsit, anathematis interea fulmine in caput sui Archiepiscopi vibrato. Quod tamen haud multo post, eadem, quâ accesserat, levitate se subtrahens, declinasse videtur.

1105.

Nova in orientem expeditione Constantinopolis occupata.

Nobilior hoc tempore Francorum præcipue occidentalium expeditio cum Venetis Flandris & Germanis in orientem suscepta est, Alexio Isaaci Angeli Imperatoris Græcorum filio invitante. Hic enim ab Alexio patruo occupato imperio patrem excœcante, ad sororem Irenem, Philippi Regis Germanorum conjugem profugus, opem poposcit; sed cum hunc discordia pro occidentali sceptro suscepta detineret, Joannes Trever Archiepiscopus in Galliam Italiamque profectus Innocentii Pontificis, expeditionem urgentis, consilia promovit; felicique armorum successu Constantinopolis occupata, patruoque ejecto, Alexius Junior surrogatus est. Quem cum septimo mense Murzusius perfidus minister laqueo præfocasset, hic cum urbe à Francis sociisque interceptus, variisque cruciatibus enectus est; atque ex diversis nationibus Dux fortissimus Balduinus Flandriæ Comes Byzantino imperio præfectus.

Balduinus Flandriæ Comes primus Imperator.

Quo tamen Latini, post annos 58. Græcorum perfidiâ exciderunt.

Ceterum ingentibus ex direpta urbe prædis locupletati, plures è Trevirensi nobilitate redierunt. Cùmque sacra quorundam spolia fuerint, quæ nostris etiam in templis supersunt, illorum hic parcè juverit meminisse, quæ Brovverus explicatius describit, atque ipse mecum fide oculata hausit. Henricus ab Ulmena Trocistodi vericæ nobilitatis homo ex spoliis, opulentissimo Sophiae Constantinopolis templo detractis, huc ad nostras nostræ diœcesis basilicas locupletandas transiit.

lit, portiones ex ligno S. Crucis haud modicas, pretio-
 sissimis quasque ex argento, auróque ac gemmis the-
 cis inclusas. Quarum una integro par thesauro, Vir-
 ginum Nobilium parthenoni Stubæ ad Mosellam col-
 lata est, quæ sacrum lignum in crucis figuram duorum
 pene digitorum crassitie complexa, ad quatuor in lon-
 gitudine palmos, duos & semis, in transversis excurrit
 brachiis. Græcis inscripta versibus est, quibus testa-
 tur, Proelpum Basilium suis hanc thecam impensis, ad
 S. Crucis custodiam instruxisse. Inter aurum verò ma-
 ximique pretii gemmas, Christi sanctorumque effigies
 variae spectantur. Forinsecus in tabulæ valvis diversæ
 ex sindone, corona spinea, purpureo vestimento, Spon-
 gia, cunabulis Christi, Zona Deiparæ, Reliquiæ inclu-
 duntur: elegantissimo omnia, & vix imitabili occiden-
 talibus opere concinnata. Hæc in templum S. Nico-
 lai illata, transferri è loco se minimè passa est, licet
 novum pro ipsius honore Sacellum S. Crucis excitaf-
 sent. Huic enim quoties intulissent, toties in vetus sa-
 crarium rediisse comperta est. Eiusdem Henrici dono
 obtinent argenteam lipsanothecam S. Demetrii Marty-
 ris Thessalonicensis: Myroblytæ & Thaumaturgi dicti:
 quod oleo ejus corpus stillaret, variisque sanitarum
 curaret miraculis. Tertiam item, Theotoco, seu Dei-
 paræ inscriptam ex argento gemmisque radiantem
 possident. Adeò in nobiles hujus Parthenonis inco-
 las, utique quasdam sanguine junctas, munificentiam
 suam illustris heros profudit. Aliam tamen ab eodem
 sacre Crucis thecam, operis quidem elegantia mino-
 rem, majori tamen portione dominicæ crucis, quæ ad
 octo digitorum excurrat longitudinem, geminoque
 decussatim ligno Caravacensis instar efformatur, S.
 Matthiæ apud Treviros Abbatia, ejusdem liberalitate
 custodit. Inscriptione tamen Latinâ, Græci operis, licet
 ad imitationem ducti, esse non videtur. At geminæ
 præterea aliæ ejusdem Henrici donatione habentur
 tabulæ, altera Meinfeldiæ in basilica S. Severi, Græco
 etiam

Nobilissima
 Templi Con-
 stantinopoli-
 tani spolia
 Trevirim per
 Henricum ab
 Ulmena stra-
 tegum dela-
 ta.
 Crux in æst-
 mabilis pre-
 tii aliaque
 donaria ad
 Partheno-
 nem Stubæ
 pervenerunt.

Alias tres
 Cruces pre-
 tiosas Henri-
 cus diversis
 locis dona-
 vit.

etiam opere scitissimè, ex argento auro gemmisque
elaborata; altera Lacensi in Monasterio Latina rursus
ad imitationem manu & inscriptione ducta. Utraque
insignem ejusdem ligni partem in Crucis formam ex-
plicatam comprehendit. Monumenta orientalis victo-
riæ prædæque spectatissima. Quæ Deus Christiano-
rum, quàm Saracenorum manibus occupari maluit, quæ
perfidæ toties in suæ religionis consortes, & ad omnes
delicias solutæ genti hanc pœnam destinârat, ab ami-
cis, quos sæpe prodiderant, infligendam.

Henricus
dente S. Jo-
annis salu-
tem obtinet

Servarat sibi Henricus dentem S. Joannis Baptistæ
ejusque honori sua in arce sacellum erexerat, sed
Wernero de Bulandia bello petitus captusque, ce-
tus intellexit, liberandum se, ubi Heisterbacensi Cister-
ciensium cœnobio hunc dentem obtulisset, vix ob-
cutus erat, cum divina sese ope manibus vinculisque

Wernerus
ejus hostis
miraculo ad
militiam sa-
eram tradu-
citur.

sui hostis elapsus vidit. Cujus mox dentis beneficio
vir ex Seynensium Comitum familia nobilis mente
captus, simul atque eodem signatus contactusque est
integritati pristinæ est restitutus. Wernerus verò Pru-
miensis Abbatiaæ cliens, cum in illo Philippi Ottonis
dissidio S. Goaris oppidum ferocius premeret, objecta
ipsum militibus ex fenestra Christi in Cruce pendem-
tis imago, ceu propugnantium clypeus, fuisset, rursus
rata telo imago copioso mox sanguine profuxit, quo
obsessor Wernerus consternatus, ne in Christum pugna-
re videretur, oppido recedens libertatem concessit. Fuit
que multo tempore sanguinolenta hæc, cum sagittis
cruentata, imago conservata. Wernerus verò Cruce
sumpta, laudabiliore Marte arma in orientem transi-
lit.

Joannes
Archisp. tra-
tegemate Vi-
ennensem
Comitem sa-
perat.

Et Joanni adversus Fridericum Viennensem
mitem copiæ fuere educendæ, quibus arcem castrum-
que, Treverico in agro ad Milonis fontem, haud
cul Erangio per absentiam Principis excitatum, dem-
liretur. Quod cum Longioris futurum operæ ob-
perat.

munitiorem crederet, aliam ex opposito arcem, quã evagantes contineret, objecit, cui suum imposuit militem, tum verò opportunè aliquot vini generosi vasa prætervehi haud longè passus, cum ad ea conspecta sese effunderent milites, fractisque doliis vino sese ingurgitarent, his demum somno inclinatis, vi in castrum penetravit, illudque funditus evertit: sua etiam arce, velut jam inutili, eodem præcipitio diruta. Quod pugnandi genus majori sumptu, quàm emolumento institutum est.

Philippus Rex interea, suis firmatus partibus, Aquisgranensibus Comitibus, ne vitium coronationis nuperæ obesset, ab Adolpho Coloniensi Archiepisc. iterato Caroli Magni diademate ornatus est. Quo & Joannes advocatus, in viâ, confractæ tibie simulatione, aliorum expectationem delusit, Adolphus verò, per submissum Sigefridum Moguntinensem Præsulem, ex tribus Innocentii mandato pronuntiatus, sede suâ deturbatur, & Bruno Seynensium Comes supra laudatus præficitur. Quem cum frustra oppugnata Colonia sede Philippus movere conatus esset, Adolphum tamen Novesio & Landskronensi arce intercepta tuitus est.

At Joannes Archiepiscopus, jam solutus anathemate, cum Sigefrido Moguntinensi Coloniam anno insequenti descenderunt, ibique solenni Brunonem ritu consecrarunt. Ubi Seynense castrum rursus Comites cum Joanne stipulati sunt, prisco jure possessuri.

Quo tempore Waldensium hæresis grassari Metis ex Lugduno Galliarum illata cœpit. Qui Pontificis Romani Episcoporumque ac Sacerdotum contemptores, verbo Dei, quod suoapte ex S. Bibliis promebant sensu, tantum esse nitendum asserbant, Lutheri Calvinique institutis prælusuri. Verùm diversi ab his, quòd, opibus, nudum se cum Apostolis Christum sectati profiterentur. Unde & pauperes de Lugduno vocati sunt, Waldenses ab autore Waldo dicti. Qui licet Bertrannus loci Episcopus, præstantis doctrinæ

Ec 3. ac

An. Ch. 1206.
Philippo coronationem Aquisgrani captanti, Joannes sicto morbo se subtrahit. Adolphus eâ hærens excommunicatur, & deponitur.

1207.

Bruno Seynæ Comes in Archiepisc. Colon. substituitur.

Waldensium hæresis Metis invalescit.

ac pietatis vir, publicis etiam cohortationibus se opponeret; tamen, plebis favore nixi, palam quoque obstrepere non verebantur; quod severioris vitae specie & divini verbi spiritusque umbraculo nefariam haeresin occultarent: ut *fraudulentis semper mercibus optime coloris species obtenditur.*

Philippus cum Ottonem pugnâ, proditione Limburgi Ducis vincit, & imperium obtrahit.

Posthâc Philippus instauratis viribus in agrum Coloniensem se rursus intulit, cui ad Aquas Otto instructo sese objecit exercitu. Cum Henricus Limburgi Dux, ab eo ad hostem transgressus, insperato illum destituit, Ottonique vix incolumis fugiendo vita fuit, plerisque ceterorum caesis captisve. Inter quos, cum & Bruno Colonienfis vinctus teneretur, ipsa quoque urbs Colonia Philippo patuit. Otto in Saxoniam, atque inde in Angliam elapsus est. Philippus igitur, conciliatis sibi principibus, atque ipsi etiam Innocentio, Northulano in Saxonia procerum & legatorum Pontificis conventu, Ottoni filiam & spem successionis obtulit, si regnum cessisset. Verum Otto non minora pollicentis, vitâ se quam honoribus prius abiturum denuntiavit. Unde inclinatis in Philippum Procerum studiis discessum est. Bruno etiam, neglecto Adolpho, missus carcere, Romam pro impetrando pallio discessit: omniaque jam Philippo ad quiete regnandum debebantur secunda, & quiescens in uno capite impetum. At multos triste solis cal. Martii in ipso meridie deficientis spectaculum conterruit, non vano omnium Imperatoris exitio præludentis.

An. Ch. 1108.

Philippus interfectus Ottoni imperium relinquit, qui rursus coronatur.

Philippus Bambergam cum exercitu appulerat, Ottonianæ factionis reliquias persecuturus, ubi dum valetudinis gratiâ, inter amicos, venam misso laxo sanguine, Otto Palatinus Wetelinsbaccensis parricidam illum ferro confodit, mox & ipse ultrici manu confectus. Ita momentò tot annorum ambitio morte absolutâ, Ottoni amissam spem restituit, qui Francofurtum in Comitibus Principum, à Conrado Spirensi ac dein

tenfi Episcopo, novo coronantis ac bis coronati exemplo, augustalia rursus insignia sumpsit. Utque Philippi fautores conciliaret, Beatricem eius filiam, Leopoldo Austriae & Ludovico Bavariae Ducibus conciliantibus, Herbipoli sponsam admisit. Moxque traducto in Italiam exercitu, ab Innocentio Pontifice quamvis non paucis, & Philippo quoque Francorum Rege, obnitentibus, imperatorio diademate ornatus est. Sed vix à coronatione digressus, cum Romanis nescio quid iuris poscentibus Germani cruenta seditione colliduntur, & Otto indignatus, Tuscos Pontificis agros hostiliter diripit, sacramento licet de tuendo D. Petri patrimonio obstrictus: contraque, ab offenso tantâ levitate Innocentio, Ecclesiae communione proscribitur, imperiique proceres obsequendi fide absolvuntur. Unde cum Sigefrido Moguntinensi, Joannes Trev. Princeps, Dux Leopoldus, Rex Bohemiae, aliique eundem aversati sunt. Otto verò dum per Apuliam, Calabriam, Campaniamque arma circumferens Fridericum Henrici filium Siciliae Regem affligit, spretâ Pontificis comminatione; advocato hic concilio, potestatem contumaciam admittit, mittitque in Germaniam, qui Fridericum persuadeant exautorato substituendum.

1209.

Roma etiam coronatus, moxque rebellis anathemate feritur.

1210.

Albigensium inter hæc furor hæreticorum, Galliam Narbonensem, non errore solum, à Manichæis hausto, de Christo verè nunquam passo, mortuoque ac resurgente, animarumque metempsychosi; sed & ferro ac seditionibus conturbabat: quando adversus hos tebriones, clarissima duo Ecclesiae sidera Franciscus Assisias ab Italia, & Dominicus ab Hispana Gusmanorum gente, orbi illuxere. Ex quibus hic in Galliam delatus, apud Aquitanos & Tolosates, hos lucifugas ac errores egregie, vel confudit, vel reduxit. Ut veritatem inter & mendacium, ceu diem noctemque, quid interesset, mortalibus innotesceret.

Albigenses in Gallia hæretici proficiunt.

SS. Franciscus & Dominicus contra in Ecclesia orti.

Porro Germani Proceres Confluentiam collecti ex voluntate Pontificis Ottonem rejiciunt, & Fridericum

An. Ch. 1213.

Fridericus
Henrici VI.
filius pro Ot-
tone Conflu-
entia eligi-
tur, Henrico
Palatino fra-
trem frustra
propugnante.

Privilegium
immunitatis
ab Ottone
exautorato
Trevirensi
urbi obla-
tum.

Joannes Ar-
chiepiscopus
in Religiosos
liberalis.

pro Imperatore assumunt, quâ fratris ignominia Henricus Palatinus vehementer acerbatus, raptò, quem pro fratre regebat, milite Sigefridum Moguntinensem, ut præcipuum autorem flammâ ferroque dicecelsi tota, nec sacris quidem abstinens locis, persequitur. Dum interea, pontificio & Genuensium fletus præsidio Fridericus ex Italia in Germaniam penetravit, Constantiæque tantisper rebus suis firmandis substitit. Consecutus hunc Otto Hagenoam usque concessit, uterque Principum populorumque studiis sibi comparandis intentus. Quando Otto, ut Trevirim Henrico fratri, sibi-que contra Episcopum privilegio immunitatis magis devinctam teneret: publico diplomate exemptam cum nobilitate aliorum servitio, Imperatori illam soli addidit: *tam Milites, inquit, quam Burgenses ejusdem civitatis, sub protectione nostra recipimus, & quocumque partem imperium nostrum intraverint, sub patrocinio nostro, salvis rebus & personis, eos ire & redire volumus.* Hagenoa 14. cal. Maji. Quâ libertatis specie urbs deinde subnixa & ab antiquis temporibus repetita, Archiepiscoporum sensum imperium detrectare, multisque cum iisdem contentionibus decertare comperta est. Quia tamen cives verebantur, ne deserti ab Ottone, offensionis deinde Pontificis, sui que Principis manerent obnoxii, alio diplomate, post iteratam privilegiorum confirmationem, promittit, nullam se cum Papa, aliove homine concordiam, nisi Treviris inclusis, admissurum.

At Trevirorum Antistes egregiâ liberalitate Religiosorum hominum inopiæ, rebusque consulebat. Himmerodensibus adminiculo novi ædificii suburbanis vicinis admovendi, veteris amphitheatri ruinas, haud procul à porta alba, indulsit. Quas in suos ipsi usus liberaliter transtulerunt. Ut jam, præter subterraneas ferarum caveas, uniusque & alterius turris fundamenta, nihil ex memorabili hoc opere relictum sit. Schönaugiensis quoque Monasterii cœnobitis, in magnis

rei familiaris angustiis, Liepporni & Waltrodi Ecclesi-
arum donatione consuluit: preces eorum, uti & Vir-
ginum in Parthenone vicino, vigiliisque & anniver-
saria sacrificia in vicem pactus. Et fanè proximus, qui
eidem fatalis annus fuit; hanc curam non frustra susce-
ptam fuisse, ostendit. Siquidem, vitâ ad mortem piè
dispositâ, ad 14. cal. Augusti, decessit. *Sepultus, quod*
de se constituerat, ut vitæ ejus autor loquitur, non in ci-
uitate sua præclara. Verum in cœnobarum Himmero-
densium clauetro. Ibiq; humari voluit, non pontificali,
ut assolet amictu; sed in obsoleto ac vili indumento, non
in oratorio, sed in capitulo, seu religiosa disciplina Gymna-
sto, anno postquam pontificatum cœpisset XXIII. Hac Mo-
numenti sepulchralis inscriptione consignatus. Hic
humatus jacet venerabilis Dominus Ioannes Trev. Ar-
chiepiscopus per quem deletum est chirographum male-
ditionis terra hujus. Qui etiam muro Trevericam*
circumcinxit civitatem. Mortuus anno MCCXII. 14.
cal. Aug.

An. Ch. 1212.

Piè mortuus
Himmerodii
in capitulari
domo sepe-
latur.* ab Hilde-
garde prædi-
cæ, ex schis-
mate Eccle-sæ inter Ru-
dolphum &
Folmarum.variorum
clientelis
Episcopatum
munit.Jus patrona-
tus Ecclesiæ
Andernacen-
sis recuperat-

Ceterum Joannes quanto totius diœcesis bono in-
crementoque tam in profanis, quàm sacris præfuerit,
vix paucis exposueris. Arcibus illam prædiisque com-
paratis, ac beneficiario jure in clientes tributis, pluri-
mum auxit. Starckenburgum, Hammum, Uhrena,
Claravallis, pars agrorum Lonenbachii ab Henrico
Comite Spanheimensi accepta: Virnenburgum à Co-
mitibus Godefrido & Friderico: arces Dudelendorff
geminæ, & tertia Garlandia, à Friderico Viennensi: En-
tzenburgum apud Nemetes à Comite Calevyio, Ca-
strum Lejanum apud Mosellam, ab Eberhardo & Wer-
nero de Petra fratribus, ad se proprietario jure translu-
lit, & clientelari iisdem possidendum reddidit. Præ-
ter quæ varia ad suam Ecclesiam prædia, villas, pagos-
que emptione adjunxit. Jus etiam patronatus Ander-
nacensis Ecclesiæ curiamque ibidem, cum universo
agrorum, vinearum, decimarumque fructu reduxit. Ni-
derenbergi quoque curiam unâ cum redditibus, & Wie-
reliaci.

teliaci decimis, aliisque possessionibus adjecit. Oppida passim, arcesque bello dirutas refecit. Grimburgense castrum, versus austrum metropolis, armentis ferisque alendis opportunum, amœno in colle, Wadriclam inter & Gottam amnes, excitavit. Immunem quoque Clero suo à vectigalibus Mosellæ Rhenique navigationem præstitit.

Diversis Ecclesiis & Monasteriis beneficia largitur.

Jam verò admirandum quantum unus in diversas Ecclesias beneficiorum contulerit. Metropolitanæ ædis Canonicis jus patronatus Ecclesiæ Perlenfis, decimasque ejus loci attribuit. S. Matthiæ Monasterio Pellingensem, S. Medardi, & Hentrensem parœcias; Martyrum Cœnobio Erangiam, Lacensi Crufftiam, cum optimis prædiis, Ecclesiam: Springirsbacensi census Huntremianos: Horreensi Parthenoni Hemelsthalium: Lutzelburgensi B. Virginis Santvveilerium tradidit, annuâ omnibus refectione in triclinio ad gratam beneficii memoriâ imperatâ. Tribus verò junctim Canonicarum Collegiis, summæ ædis, S. Paulini, ac D. Simæonis, Ochtendunckensis Ecclesiæ census & vectigalia, eâ lege, tribuit; ut veteri instituto Purificationis festo die cum cereis luminibusque; tum verò calendis Maji, templi dedicationi & Tunicæ dominicæ inventioni consecratis, unâ trium Collegiorum Canonici, sacra in principe æde officia religiosè persolverent, Porro lampadis in diversis basilicis, ut SS. Matthiæ, Maximiani, Martyrum, aliorumque in diœcesi locorum, perpetuò arsuræ alimenta providit; ut suis divinis sacramentis officiisque honor ac veneratio constaret. Sub eodem Clavus Domini ad dæmoniâ curationem productus, ex quo Cacodæmon coactè professus, hunc esse dexteri pedis clavum, variis aliarum prodigiis sanitatum illustratus est. Adeoque principatus Joannis I. multarum in hac diœcesi rerum novitate memorabilis extitit. Successit illi, conspirantibus suffragantibus Cleri populique calculis, Theodoricus ex Comitibus de Wieda Archidiaconus, & ædis Paulinianæ Præpositus.

Trium Collegiorum Canonici sacris communiter officiis addicti.

Lampadum ignis perpetuus in templis.

Theodoricus à Wieda electus.

positus. Vir, qui & laude pietatis, & consilio atque autoritate publicis in negotiis emereret.

Interea cum Otto Trevirorum, aliorumque ad Rhenum nisus ope, Brisacii copiis adversus Fridericum legendis dat operam, impar denique desertusque, vix fugâ cum paucis evasit in Saxoniam, Fridericus verò Comitiis Moguntiaë institutis, regni curam assumit, ac Theodorico regalia solenni ritu impertitur. Qui re-

Regalibus
acceptis pœ-
nè interfici-
tur, ni alter
excepisset
ictum mor-
temque, ca-
ptus tamen.

versus, ab Ottonianâ, ut videtur, factionis hominibus, per Nassovios Comites, impetitus, in captivitatem abstractus est. Vitâ vix incolumis; cum ad intentatum ipsi ictum, nobilitatis Confluentinâ miles, raro fidei exemplo, corporis sui oppositione, lethale ferrum exceperit, ac morte sua Domini vitam redemerit.

Vigebat etiamnum per Europam orientalis belli, feliciter rursus cepti, promovendi ardor; cum adolescentem primâ ætatis, puerosque, velut per ludum coactos, denique magno invalescentes per Rhenum inferiorem numero, Nicolaus quidam adolescens Agrippinas, crudeli sanguinarioque natus patre, raptâ, quam humeris ferebat, cruce, omnes latè pueros adolescentemque provocaret, ad redimendam a Saracenis terram sanctam. Qui cum utriusque sexus, parentibus amicisque neglectis, in magni exercitus speciem concurrerent: religiosâ homines credulitate persuasi, Deum Palæstinam, per hanc innocentium multitudinem restitutam velle, comitatum reliquaque ad professionem necessaria suppeditarunt. At perspicacioribus res illa, vel temeritatem, vel fraudem vitaregere, quod ejusmodi ætas, sine viribus, sine sufficienti consilio, sine explorata Dei ope, cum periculo pudoris vitæque, per ignotas sese regiones effunderet. Pars enim per Galliam Massiliam versus, pars Genuam, pars Brundisium ad portus se maritimos conferebat. Cumque iccirco in rem suspectam diligentius Brundisius inquisisset Episcopus, didicit à Nicolai Ductoris parente, omnes in servitutem Saracenis venditos. Quare, &

Exercitus
puerorum
terre sive re-
cuperandæ
specie coit,
& dissipatur.

hoc,

hoc, & parente, publico apud Vbios supplicio, scelera-
tæ proditiōnis pœnas extolvente, totâ expeditio, diffi-
patō puerili exercitu, & multorum expectatione delu-
sa, evanuit, *documentumq;* posteris relictum est: *facile*
decipi, qui stultis ac pueris fidem, in re magna, impen-
dit.

An. Ch. 1213.

Summâ verò ac meliore curâ Palæstinæ recupe-
rationem Innocentius Pontifex animo complexus, le-
gatos in Germaniam, tum instaurandis Ecclesiæ mori-
bus, tum expeditioni urgendæ, denique & generalis
Concilii Romæ post biennium celebrandi gratiâ, desti-
navit. Neque irritus eorum labor cecidit, multorum
ad tam præclara consilia inclinatis animis.

Fridericus
Imp. Treviris
occupatis
Theodori-
cum liberat.

Et Friderico res ex voto adversus Ottonem flue-
bant: is enim occupata Trevirorum urbe, & Theodo-
rico in libertatem asserto, hunc sibi unâ cum populo
facile adjunxit. Tum verò, cùm Ottonem Flandrorum
Anglorumque ope, quorum etiam Principes execratio-
ne Romanâ tenebantur, niti potissimum animadvertet
Philippum Francorum Regem in armorum societa-
tem pertraxit. Qui exercitu, quanto poterat, collecto
in Nervios contra Ottonem profectus, illumque ad
Bovinarum pontem obvium nactus, ubi lectissimis il-
lum Ducibus copiisque fretum, ad prælium anhelare
cognovit, anxius dubiusque animi, aleamne tam peri-
culosæ dimicationis subiret, hac cogitatione stimula-
tus denique, contra rebelles Ecclesiæ hostes, ejusque
benedictione exclusos, arma se ferre, jamque auspica-
tum ab Ottonianis certamen intelligeret, galea ac tho-
race raptò, vicinam D. Petri ædem supplex adit, Deiq;
Deiparæ, atque ejus Apostoli ope imploratâ, prælium
ingreditur atrocissimum, quod utraque gente, pro glo-
ria, salute ac vita, pertinacissimè, aut stante, aut caden-
te, Ottoni denique, plerisque Ducum, vel captis, vel
interfectis, victoriam, & tantum non vitam gravi vul-
nere, certè spem omnem regnandi ademit. Celebri
apud posteros Bovinensis juxta Tornacum pugnæ exitu,

1214.

Philippus
Francorum
Rex Frideri-
co confede-
ratus Otto-
nem Bovi-
nensi pugna
vincit.

ad quam Otto Johannes Angliæ Rex, & Ferdinandus Comes tantâ triumphandi fiducia profecti sunt, ut vincendis hostibus ingenti numero catenas secum ferreas deferrent; sed quibus ipsi denique victi vincitque colla manusque subdere cogerentur. Tantum divinæ sæpe providentiæ consilia ab humanis separantur. Ottoni hoc congressu magis viribus, quàm pertinacia resistendi fracto, adhuc temere Theodoricus Coloniensium Antistes cum urbe adhærens, à Sigefrido Moguntinensi anathematis execratione perstringitur. Fridericus verò Imperator Aquisgranum profectus coronam illic à Sigefrido impositam accepit, simulque pro sacra militia crucem sumpsit; sed professam citius, quàm executio- ni mandatam. Theodoricus Trev. Archiepiscopus cum Henrico Brabantia Duce Coloniæ Friderico concilia- tam aperuit, ubi admisso solenni cives juramento fidem addixere. Henrico deinde, Ottonis fratri, ademptus à Friderico palatinatus Ludovico Bavariæ Duci colla- tus est. Cujus tamen filius Otto Agnetem, quæ unica erat Palatini filia, unâ cum ditione sibi copulavit. Unde utriusque familiæ stirpisque nata societas est. Et, ut cum Gevvoldo plerique sentiunt, electoralis dignitas non à Palatinis ad Bavaros; sed ab his cum Ottone ad illos transfusa est.

An. Ch. 1215.

Theodoricus Colon. Antistes Ottoni hærens ex-communicatur.

Fridericus coronatur, & Coloniæ recipitur.

Palatinus Henrico ademptus Bavariæ Duci confertur.

Clarus hoc tempore, humanæ divinæque sapien- tiæ existimatione, Absalon Springirsbacensis Præsul apud Treviros eminebat, qui nuper Lutetiâ Parisiorum è S. Victoris Canonicis ad hujus Monasterii præfectu- ram evocatus, majorem vitæ rigidioris disciplinam in- duxit, obtinuitque, ut tam hujus Collegii fratres, quàm horum institutioni subjectæ Mariæburgi, & in S. Nico- lai Strubæ Insulæ Virgines, carniæ usu abstinerent. Eloquentiæ vir hic sacræ monumenta sanè egregia re- liquit in quinquaginta facile sermonibus per solennia anni tempora distributis.

Absalon Springirsba- censis Abbas rigidioris disciplinam inducit.

Aderat jam tempus indicti Romæ ab Innocen- tio III. Lateranensis concilii, quo & Theodoricus pro- fectus,

fectus,

**Concilium
Lateranense
IV. Romæ
præsentibus
orientalibus
celebratum.**

fectus, duos ex oriente Patriarchas Constantinopolitanum & Hierosolymæum præsentem reperit, cum Antiocheni & Alexandrini legatis. Episcoporum universè ad 470. Præsulum, ceterorum ad 800. censuere. Hic adversus diversas hæreses, contraque depravatos Cleri mores, multa consultò sapienterque decreta fuerunt. Eucharistiæ & pœnitentiæ usus paschalis minimum festis imperatus; constitutumque ut triennio quolibet Episcopi, sua in diœcesi, ad disciplinæ instaurationem, provinciale celebrarent concilium, postremò ut prohibita hæctenus in sexto consanguinitatis & affinitatis gradu matrimonia, quarto saltem coërceantur. Consultatum deinde de auxiliis orientali Ecclesiæ adversus Saracenos suppeditandis.

An. Ch. 1216.

**Fridericus
Comitia No-
ribergæ cele-
brat. & En-
gelbertum
Colonien-
sibus firmat
Episcopum.**

Fridericus etiam Comitibus Noribergæ habitis de imperii tranquillitate, judiciorumque publicorum æquitate, bellis turbata, in pristinum statum erigenda deliberavit: tum verò Engelbertum Comitis Montensis filium, nuper Colonienfibus in Theodorici locum præpositum, jure Cæsareo stabilivit: virum integerrimum, & Theodorico Trev. affectu consiliisque junctissimum, illius Ecclesiæ gentisque ac totius decus columnaque imperii.

1217.

**Theodoricus
Montem
Thaboris
ædificat.**

Innocentium sub hæc Pontificem vita destituit. Cujus tamen, ut muneris, sic propositi in urgenda orientali expeditione Honorius III. persecutor fuit. Theodoricus ad eandem ipse socius aspirans, per inquietum bello Henricum Nassovium adhuc tenebatur. Quare adhuc validius suos intra fines continendum, supra Confluentes trans Rhenum horis aliquot in orientem validum in monte, suis circum vallibus munito, castrum excitat (quod postea, ex oriente reversus, *Montem Thaboris* dictum voluit) eoque, velut freno, Nassoviorum licentiam longius sese efferendi continuit. Quin etiam beneficiis devinctos, cum vicina nobilitate, propugnatores hujus sedis admisit, hinc suæ quoque securitati adversus externum hostem consulturos. Ita quod re-
belli-

bellibus terrori obsequentibus præsidio futurum erat. Hospitalem verò Confluentiæ mœnibus urbis, ad Rhenum, imminentem, domum, S. Florini Canonicis debitam, eâ lege Teutonici ordinis militibus cessit; ut hi recepti, & egentioribus Confluentiæ civibus hospitalitatis lege subvenirent, & S. Florini Canonicos, peregrinationis (quæ tum frequens) studio orientem vi-
Teutonicis domum hospitalem Confluentiæ attribuit.

Quod à Conrado S. Florini Præposito, & Wolframo Decano, Archiepiscopo & Pontifice Rom. literis firmatum est. Otto subhæc Imperator vita semel, omnique imperandi spe dejectus est, ob quam imperii hucusq; insignia, Romanæ nondum Ecclesiæ conciliatus, tenuerat, magnâ tamen pœnitentis significatione, à Siffrido Hildensemensi Episcopo absolutionem meritus. Ferturque in diuturno langvore flagellis sese indies, piaculi causâ præbuisse cædendum, ne contractam perrinaciæ labem à morte purgatoris expiare ignibus atrocius cogere-
1218.

Otto quondam Imperator pœnitens moritur. Insignia Imperii Henricus frater ægrè cedit.

Honorium Pontificem re ac morte cognita illacrymassè sorti ejusdem memorant, humanasque in eorum vices miserando persensisse. Henrico tamen fratri, haud levius afflicto (cum nec Ottonis cum casus pœnitentiaque satis fregisset) ægrè Honorius, censuris interpositis, relicta imperii insignia, in quibus diadema & lancea, in Friderici demum gratiam, extorsit. Bertholdi Zeringiæ Ducis Trevirensium beneficia, & imperii sibi quondam oblatis contemptoris, mors hoc tempore infeliciores fuit: postquam crudelis & avara, perque omnem rapinam exercita vita fuisset. Qui cum prolis & religionis expers, illâ abiisset, ingentem auri argentique massam, heredum disceptationi rixisq; herede infelix moritur. Ipse, siqua fides spectaculo, ad æthnam in Sicilia montem ignivomum, triumphali à Dæmonibus specie exceptus est. Ita sub mortem ejus nuntiantibus, quos istic Fridericus Imperator ex ministris habebat. Frequens interim etiam per Treviros collecta multitudo ad Palæstinæ recuperationem
 pro-

Ex nobilitate properabat, in quibus Georgius Wiedæ Comes Gerla-
Trev. in Pa- cus Lintburgi Dominus, & cujus nuper opulentissimus
lestinam pro- ex præda reditus, Henricus ab Ullmena fuit. Georgius
fecti. cum Henrico Hollandiæ Comite, per Britanniam in
Lusitaniam delatus, cum parte exercitus olyssiponem
tenuit, ibique sociata ope, quatuor Saracenorum exerci-
tibus profligandis laudatissimam operam, Aschario
etiam castro expugnato, impendit, ac subinde Acconem
applicuit: pars Mediterraneum emensa mare Damiatæ
obsidioni juncta est.

An. Ch. 1219.

At cum Hierosolymorum occupata anno postero,
à Saracenis urbs funditus, templo sepulchroque Domini
intacto, eversa esset, Fridericus ad expeditionem simul-
que coronam ab Honorio invitatus, priusquam illa se-
specie in Italiam transferret, ut Henricus filius etiam-
num puer Rex Germaniæ eligeretur obtinuit, quem in
Engelberti Coloniensis Præsulis institutione reliquit.
Collectisq; sequenti vere Francofurti in Comitibus Eccle-
siasticis principibus, ob promptum in sui filiique inau-
gurationem animum, haud vulgaria privilegia indul-
sit. Videlicet, ut relicta Præsulum vitâ functorum
opes, in quas imperatorii manus iniecerant, successori-
bus manerent. Telonia, portoria, & moneta deinceps
eisdem inviolata starent, nulla à Cæsaribus novitate alie-
nanda. Fugitiivis, qui Ecclesiæ servitiis obstricti tene-
rentur, nullus in imperio receptus esset. Spiritualem
anathematis gladium, seculari tueri juvaréque gladio
fas sit. Nulli Advocatorum Ecclesiæ liceat, invito
Antistite, in ejus fundo ædificia, castra, oppidave sta-
tuere. Id sicubi factum, subruantur. Ministris Impe-
ratoris, ullibi in urbe Episcopali jus dicere, vectigaliq;
imperare vetitum sit, nisi fortè Comitiorum in urbe ha-
bendorum gratiâ Cæsar, octiduo ante & post conven-
tum id exigat. Quæ solenni diplomate firmata & à
Sigefrido Moguntino Archiepiscopo imperii Archican-
cellario per Conradum Metensem ac Spirenses in vicem
subscribente, signata fuere.

1220.
*Robertus de
Monte ad
Sigeb.
Chron. &
Tabular.
Trev.*

Autu

Autumno deinde Italiam subiit, ab Hugone Ostiensi Episcopo Augustus in D. Petri basilica consecratus, quam thesauro non contemnendo locupletavit; monitusque, illic rursus Crucem sacre expeditionis tesseram admisit. Sed dum Italiae primum, ac deinde Longobardiae, Apuliae, Siciliaeque, vel armis, vel legibus ad obsequium componendae sese impendit, neglecta expeditio, multorumque, ac Pontificis denique offensio collecta fuit.

Fridericus Imp. assumpta Cruce, Italiae immoratur. Theodorico in orientem praemisso.

Interea Theodoricus Trev. Archiepiscopus, ceu prodromus imperatoriae profectiois ex Italia in orientem praevertit, ut exercitui Romano spe venturi Caesaris animos viresque contra hostes sufficeret. At Friderico, ut Henricus filius, se licet absente, coronam Aquisgrani regalem acciperet, cura fuit: ipse transalpinis regionibus subigendis intentus, his praeter Germania delectatus inhaesit. Diversa tamen identidem rebellionem deficientium iactatus, & ab Honorio excommunicatus, quod Pontificias ditiones, ob negatam in Sicilia Praesulum electionem, morarum pertinax, non desereret. Ut ambiguum fuerit, promissane expeditionis in orientem odio, an amore colendae defendendaeque Italiae teneretur?

An. Ch. 1221.

1222.

Henricus filius Aquis coronatur. Ipse excommunicatur.

Theodoricus redux, post consecratam S. Thomae Cantuariensis in Eifflia basilicam, recens Virginum Cisterciensium Collegium Affolterbachi a Ruperto Nassaviae Comite excitatum, suo firmavit diplomate, capiteque sub poena anathematis, ne quis dicatis Religionis apibus violentas manus admovent. Quo tempore per Italiam Germaniamque usque ad Rheni ostia, adeo terribili concussa regione terra motu fuere, ut aedificiorum hominumque stragibus late omnia squaleverent, Romamque velut mutatis elementis sanguinolenta etiam terreret pluvia. Quod terriculamentum, ingens anno proximo grassata per pecudes & armenta contagio, est consecuta, quae tertiam facile eorum partem consumpsit. Quando alia major animorum lues

Parthenon Affolterbachensis.

Terramotus & lues pecorum ingens.

1222.

Ff

ex

Albigenses
magno in
Galliis casti
numero.

Dominicani
& Francisca-
ni in Trevi-
rensem dice-
cesin admitti,
egregiis viris
excellunt.

Walterus ex
Metropolita-
no Canonico
Dominica-
nus.

An. Ch. 1224.

Joannes Hie-
rosolymæ

ex hæresi invaluit, præsertim Albigensium, quorum du-
centa in campis Tolosanis millia, unus heros Montfor-
tius, vix duobus fretus millibus, confecit. Quibus ta-
men aliæ duæ Religiosorum oppositæ acies, hodie-
dum, illis jacentibus, consistunt. Hi sua in Germani-
am quoque hoc tempore vexilla explicarunt, ut quo jam
hæreseon tabes penetrarat, sequerentur & Medici. Ex
his Dominicani fixa jam Colonia Vbiorum sede, Tre-
viri deinde Canonicalem, indulgentibus Metropolitanis,
domum juxta orientalem urbis murum reperere. Siquidem
Ernestus summæ ædis Canonicus, Zeliue divini vir, & spatio-
sam illis habitationem, & necessarias cum basilicæ susci-
tandæ, tum alendæ familiæ moriens opes reliquit. Quibus
usi, magnâ repente eruditionis sanctitatisque famâ,
Conradus & Joannes illius ordinis viri, & iste Prioris,
hic functus munere, inclaruere. Ut proinde, qui in reliquo
Canonicorum cœtu eminebat, eximie indolis speique
adolescens Walterus à Brandeburg Meiseburgi Dominus,
laura Cathedralis Ecclesiæ possessione relicta, arctis sese
hujus instituti legibus adstrinxerit, tantumque religione
brevis scientiæque profecerit, ut reliquorum in Scholis
Doctor, in Domibus caput Priorque delectus sit.

Franciscani verò, diversâ licet instituti ratione,
ejusdem tamen sanctitatis æmuli, hac quoque tempe-
state in Lutzburgicam atque ultra Rhenum in Lim-
burgicam quoque ditionem penetrarunt istuc à Wale-
ramo evocati Comite, huc à Gerlaco Dynasta à sacra
expeditione reverso traducti, qui S. Francisci adhuc su-
perstitis contubernalem ex Italia assumpsit. Sedemque
eis Limburgi, cujus dominium beneficio Cæsaris occupa-
parat, sua liberalitate fixit.

Portuensis inter hæc Episcopus Conradus Egi-
nonis, Germaniam subiit orientalis subsidii promo-
vendi gratiâ, ubi Damiata à nostris vix obtenta inun-
datione aquarum per hostes immissarum rursus amissa
erat, & Hierosolymâ ab hostibus destructa Joanne Re-

Rex in Italiam ad Pontificis Imperatorisque, cui filiam suam, cum regni titulo, Honorio probante, deferebat, supplex confugit, ac Fridericum Ecclesie conciliatum in assensum profectiois impulit. Verum stantem in procinctu, nova Longobardorum conspiratio metuentem rebus suis detinebat. Portuensis tamen Theodoricus Trev. Archiepiscopi familiaritate atque ope fretus, Ecclesiasticæ disciplinæ rationibus, habitis synodis, opportunè consuluit.

Quando atrocissimum à Friderico Isenburgii Comite, Trevirorum cliente, facinus in Engelbertum Agrippinatum Præsulem perpetratum est. Is quondam Cathedralis illic Ecclesie Canonicus, fratrem sine herede mortuo, seculari se vitæ reddidit, factusq; Paderbornensis Essendiensis in Westphalia ad Rhenum inferiorem Advocatus, opulentas loci facultates iniquè superbeque distrahebat. Cui Engelbertus, supremum ejus Ecclesie caput, nequicquam monito, exauctorationem comminatus est. Unde in hunc non levi concepta indignatione necem illi cum juratis sibi amicis molitus est, quam Susato ad Syvelmensis Ecclesie dedicationem proficiscenti, sicariorum truculenta manu, intulit, ut septem & quadraginta plagis interemptus crudelissimè occiderit. Monitus Susati de periculo imminente Engelbertus, cum armatos majori posset numero objicere, securus conscientiam suam Antistes, Confessione generalitè nozarum præviâ, mortem expectare, quam impulare tantum æmulo flagitium maluerat, pro quo etiam extremam horam luctam, Deum fertur deprecatus. Corpus interfecti Himmerodensis Claustrum, qui aderat, cœnobita, cum aliis in Montense delatum cœnobium, aromatibus conditum hinc transtulit Coloniam. Quo Theodoricus Trev. Archiepiscopus accedens turbatam morte temp. tantisper moderatus est, dum Henricus Bonnensis Ecclesie Præpositus cal. Decembris in solio est collocatus, qui indictis ab Henrico Rege Francofurtum Comitibus, cum eodem occisi corpus translatum esset,

F 2

Rex Friderico cum filio orientalem coronam offert.

1225.

Isenburgicus Comes B. Engelbertum Colon. Archiepiscopum occidit.

Plagis 47. conficitur.

Theodoricus funeri præsens novam electionem urget, & Henricum promovet.

Cædis patra-
tores & con-
feci à Deo
puniti.

An.Ch. 1226.

Ifenburgicus
atroci sup-
plicio pœni-
tens interit.

1227.

Henricus
Rex pro ex-
peditione
Italica mili-
tem cogit.

esset, sententiam in percussores talem obtinuit, ut non solum morti addictus ipse cum complicibus sed bonis exutus omnibus, libera quidem prædia ad propinquos, clientelæ obnoxia ad Dominos devolverentur, Subinde Dei hominumque vindicta in autores consciosque versa est. Waleramus Senior Limburgi Dux & Lutzelburgi Comes, cum Waleramo filio, filiaque Henburgi nupta, tum Gerardo fratre, qui à morte Engelberti nondum offensione posita, castrum Valentianum agri Coloniensis occupatum everterant, intra annum omnes sublati sunt, & filia quidem cor mœrore extabescens in fabæ modum contractum emarcuerat. Percussores omnes diversis suppliciis capti interiére. Osnabrugensis & Monasteriensis Episcopi fratres gradu dejecti sint. Ipse Fridericus Romam frustra veniæ gratiâ confugiens redux, ex Leodiensi protractus latebrâ, extra portam S. Severini Coloniæ ipso post annum, patræ necis die magnis pœnitentiæ argumentis in rotam actus est, pœnas omnes, ut sedecim securis in dorsum ictus, reliquorumque membrorum confractionem, provocatâ etiam tortoris manu, infractâ mente sustinuit, ut tam tetram flagitii labem quoquomodo suppliciis expiaret. S. Martyr Engelbertus, prodigiis ad sepulchrum in æde Metropolitana Coloniensium diversis, felicem vitæ suæ exitum testatus est.

Henricus postea Rex, jussu Patris, institutis Aquisgrani Comitibus, Theodorico præcipuo de orientis, quem lustraverat, rebus consultore, auxilia istic pro Italica & transmarina expeditione decrevit, conjuge etiam Agnète, quæ Leopoldi Austriæ Ducis erat filia, in Reginam consecrata. Quando subtractus vitæ Honorius, Gregorio IX. sedem aperuit.

Quo tempore familiæ Cisterciensis Patres, admirabili D. Virginis ductu Marienstadense Monasterium, ex Veteri Claustro Kirbergensi, ubi stationem, at minus alimentis cœperant commodam, translati occuparunt,

runt. Everhardo Arbergi Castri Comite, & Adelheide Molsbergia fundatoribus, laudante pietatem liberali diplomate Theodorico, Kirbergenſe clauſtrum, jam ante, traductis ex Heiſterbacenſi cœnobio, ſub Hermanno Abbate, illius quoque clauſtri metatore, obtinebant. At loci ſterilitate, & rerum neceſſitate coacti dum vel avitas ſedes repetendas, vel transferendam habitationem cenſent, & pro more ad Deiparæ patrocinium confugiunt; nocte illa, per ſomnum auguſtâ ſpecie Abbati oblatâ, florentis ſpineti ramum manu prætulit, juffitque iſtic ad amnem Niſtriam, locum capere, ubi gelidâ jam brumâ compertus florens ejuſmodi, ramus fuiſſet. Hermannus tantâ ductrice illoq; ſigno fretus, manè egreſſus, poſt aliquot viarum ambages, ramum iſtic foliis ac flore, inter Februarii algores vernantem reperit, ubi, in Henrici Seynenſis Comitum ditione, ad Niſtriam oratorium hodie dum in memoriam à Guida Greiffenſteinia erectum viſitur. Hic igitur Henrico favente, ac Theodorico probante, nova Mariæſtadani clauſtri fabrica, cum eximia baſilicæ ſpecie ædificata Religioſis incolis habitationem præbuit, inter circumpoſitas hæreticorum inſidias inſultusque hæcenus conſiſtentem. Quibus verò ex propinquis Helfſenſteiniiſ Molsbergiis que curæ non fuit laceſſere innoxios, his rarò audacia impunis manſit, tutante ſuos illâ clientes, quæ eòdem reduxit.

Fridericus porrò Imperator, poſtquam ſcripto per Germaniam milite Italiam potius, quàm Saracenos oppreſſurus intelligeretur, Pontifex illum anathemate nuntium perſtringit, non ante ſolvendum, quàm in orientem appuliſſet, exercitum verò Germanorum clauſis Alpibus Italiâ prohibuit. Ergo Fridericus tandem cum præſenti milite, expeditionem eſt aggreſſus, Rainaldòque interea Siciliae Præregi agros Pontificios vexandos reliquit. Ipſe cum Sultano pactus decennale fœdus Hieroſolymam pæne dirutam ſubiit, ibique Rex ſolymorum coronatus eſt, templo in Saracenorum ma-

Marienſta-
denſis Mona-
ſterii ad Ni-
ſtriam initia,
ex Veteri
Clauſtro
translatis
Ciſtertienſi-
bus.

An. Ch. 1228.
Fridericus à
Gregorio
nuntium ana-
themate ter-
ritus in ori-
entem proſi-
ciſcitur, &
federe cum
Sultano in-
to, Hieroſo-
lymis Rex
coronatur.

nibus relicto. Quibus cognitis Gregorius orientali-
bus nuntiat, Fridericum non pro amico, sed hoste ha-
bendum, & Joanni Solymorum Regi. ope consilioque
in Sicilia occupanda adest. Sed Fridericus haud mul-
tò post reversus, regnum absque armis felici se expedi-
tione tenuisse jactabat, Siciliamque facile revocavit
ad obsequium. Unde, pacem conciliante Leopoldo
Austriaco, Gregorius Romæ invisus Fridericum ex-
cratationibus liberat, & per illum muneribus excultus,
Romanis, jugum detrectantibus, rursus imponitur.
Tam ingens *sola utilitatis ratio, ad temp. vel turbam-
dam, vel pacandam adfert momentum.*

1229.
1230.
Inimicitia
rursus, &
mox pax
cum Pontifi-
ce, quem
urbi rebelli
restituit.

Treviri bello
& hæresi tur-
pissima infe-
stantur.

1237.

Dominicani
Patres per
Conradum
Marbur-
gium lega-
rum Apost.
hæresin pre-
munt.

Eadem tempestate dicecesis Trevirorum gemino
malo, hinc bellorum, inde hæresum jactata fuit. Illa
ferox armis juvenis Waleramus Lutzelburgicus, Sey-
nensi Comite in societatem pertracto, concitabat, in
vicinorum etiam agros terrore damnisque transfusus.
Has sex hæreticorum ex Galliis aliisque locis emer-
gens, & multis locis magna sectarum diversitate inva-
lescens intulit. Luxuriæ, potenti hominum illecebræ,
omnem, in cujuslibet etiam ordinis consanguineos, li-
bertatem faciebant, ut nec frater à sororibus; nec pa-
ter à filiabus arceretur. Baptismum alii pro libitu te-
rabant. Eucharistiam cuius conficiendam alii crede-
bant: alii improbis sacerdotibus hanc potestatem ne-
gabant: alii Deum non minus peccare, quam homi-
nem, & illum quidem gravissimâ, cum Luciferum
damnasset, injuriâ deliquisse sentiebant. Trevis mu-
lier Lucardis medias inter rogi flammæ (quas perti-
naces subibant) Deum injustitiæ, ob pulcherrimos spi-
ritus æternum damnatos, arguebat. Urbem, jam tri-
bus in ea scholis, ad pervertendam juventutem occu-
patis, invaserant: ut Theodoricum haud levis ad oc-
currendum nascenti malo cura tenuerit, quam Conra-
di Marburgii, è Dominicana familia, legati Apostolici
solertiâ ac doctrinâ sublevabat, quâ errores non solum
detegere, verum & confutare aggressus est. Vix ta-
men

men in viri sapientiam integritatemque cadit, quod memorant, abolitum jam ferri candentis, ad explorationem innocentiae, contrectandi usum, ab eodem reductum. Magistratus hunc fortè imperitior morem alicubi revocavit. Ipso in tanta errorum segete, leviora hæc lolia prætergresso. Cum & Cameraci, & Argentinæ, idem à Cæsario hæresis experimentum adhibitum esse tradatur.

Henricus Germaniæ Rex postquam Comitibus Wormatiæ habitis de rebus imperii, ac præcipuè democratiâ Episcopaliur urbium adstringendâ, statuisset, à Friderico Patre in Italiam avocatus abiit, quòd illi, in omnem jam licentiam, præsertim libidinis, ab Engelberti, & Ludovici Bavaræ Ducis, per sicarios sublato- rum morte, effuso minus fideret; quanquam suo ad hæc vitæ exemplo calcar adderet. Ut verò antè ab Henrico cum Proceribus Germaniæ deliberata robur obtinerent; hæc adversus urbium Episcopaliur libertatem invalescentem decrevit: *Revocamus in irritum, & cassamus in omni civitate & oppido Alemannia, communia consilia, Magistros civium, seu Rectores, vel alios quoslibet officiales, qui ab universitate civium, sine Archiepiscoporum, & Episcoporum beneplacito, statuuntur, quocunque per diversitatem locorum nomine censentur. Irritamus etiam cujuslibet artificii confraternitates, seu societates. Monetâ quoq; suis in locis cusâ comparentur omnia venalia, ut antiquitus fieri consuevit. Anno Dominica Inc. 1232. datum apud Aquilejam.*

Dedit & mandata Gregorius Pontifex ad Episcopos, quibus Ecclesiasticæ & religiosæ disciplinæ sedulam eis curam imperat. Ad quam majori Theodorici industria; quam profectu, suum studium contulit. Joanni etiam Metensium Episcopo cum pertinaci civium contumacia luctanti adfuit, sacrisque absentos frustra ad obsequium revocare conatus est; quòd armorum successu feroces, violentiâ consilium eliderent; donec raris cladibus damnisque fatigati, ad mentem

An. Ch. 1232.

Democrati-
am urbium
Episcopali-
um Henricus
Rex & Fride-
ricus Imp.
restringunt.

Metenses suo
Episcopo re-
belles agrè
à Theodori-
co ad officii-
um revocan-
tur.

An. Ch. 1233.

Partheno-
nem Cister-
tensium ad
Pontem Le-
onis Treviris
promovet.

Dominicani
Confluentiae
recepti.

Henricus
Comes Sey-
nensis de
haesi susce-
ptus, coram
Inquisitore
Marpurgio
Dominicano
se gemino
iudicio pur-
gat.

1234.

pacemque se reciperent. Theodoricus verò Cister-
tensium piis conatibus favens illius ordinis Partheno-
nem, juxta australem Trevirorum portam, ad pontem
Leoninum, auspiciis quondam Hillini Archiepiscopi,
& liberalitate familiae Trevericae de Schöler, anno sa-
lutis MCLVI, sub Adriano Papa institutum, majoribus
proventibus locupletavit; ut nobilibus Virginibus quin-
quaginta sub Himmerodensium disciplina victuris par-
esset, Gregorio IX. Papa anno VI. sui pontificatus sa-
ctum probante.

Dominicani hoc etiam tempore Confluentiam
habitare coeperunt, Monasterio, ut videtur, ante bien-
nium jam inchoato. Quando istic haud procul in
magna vini annonaeque penuria, à Jordano agricolâ
perquam humaniter acceptos Cantipratanus memorat,
præbito hospitibus ex lagena, ægræ conjugi destinata
vino. Quam, ubi postridie digressi fuissent, plenam
optimo rursus liquore, ad curandam uxoris ægri-
tudinem, reperit. Ita pro Deo aliquid erogantibus, nihil
solet deperire. Iphis verò Paschalibus hoc anno festis
prima suæ religionis exercitia palam aggressi, felix
longæ posteritati statuere principium.

Hæreticæ pravitatis ex hoc ordine inquisitor Con-
radus Marpurgius, strenuè suo functus munere, Henri-
cum Seynensem Comitem, de fide suspectum, ad Syno-
dum Moguntinensem, cum aliis ad dicendam causam
evocârat. Qui cum animo ingenioque egregiè instru-
ctus, objecta facundè dilueret; jussus tamen iteratò
ad audiendam sententiam comparere. Cùmque in-
dignantius id ferret, Theodoricus Trev. Archiepisco-
pus intercessit, monuitque Henricum ab omnibus pro-
innocente habendum; quòd nemo eum damnet; pacem
tamen esse, ut, in re tam ardua salutis, non declinet
strictius examen & iterandum iudicium. Innoxium
nihil posse formidare.

Francofurti igitur anno seculi XXXIV. instaurata
lis, accuratiusque in omnem partem ventilata, Quo-
res

res quibusdam Procerum ex nobilitate visa indignior. Et quamvis Henricus, evictis calumniatoribus, pronuntiaretur innocens; iis tamen, per sacra omnia rogatus impulsusque, cum lacrymis etiam, veniam gratiamque obtulit; verum Conradus, Quæstor Judexque cruce, cum per Hassiam se reciperet, haud procul Marpurgo, ab infecta jam hæresi nobilitate, cum Gerardo socio, inimico ferro trucidatus est. Quem miraculorum deinde clarum gloriâ Albertus Leander in viris illustribus prædicavit.

Henricus porrò Rex ex Italia reversus Popardiam Germanorum Principum Comitium evocat; utque Patrem his invisum redderet, illius in Pontificem repetitam contumaciam exaggerat, suadetque cum Longobardis fœdus incundum. Sed re Fridericus per exploratores cognitâ, literis fretus Pontificiis pro se adversus filium, subito in Germaniam advolat, Principibusque faventibus insolentem suâ sorte filium, ablegat in Siciliam: ubi in exilio & carcere infelix, morbo an vi, ambiguum, vitam conclusit.

Theodoricus subinde Himmerodium, vetus decessorum suorum pro sacratioris vitæ instituto diversorium, ingressus, Joannem Antecessorem suum digniori, in Oratorio, tumulo collocavit. Hinc postea ad Imperatoris aulam, indeque cum eodem Marpurgum in Hassiam ad B. Elisabethæ Hassiæ Principis, & Andrea Hungariæ Regis filiæ sepulchrum, miraculorum virtute celebratum. Ubi illius, jam nuper Beatis Apostolicâ sententiâ adscriptæ, ossa, Fridericus unâ cum ceteris veneratus, honoratiori eadem monumento, auræque coronâ donavit. Prodigiola multorum sanitas, etiam Trevirensibus illic comperta fuit. Quando Mechthildis apud hos educata Virgo, oculis, lingua, auribusque simul orbata, integritatem Elisabethæ implorata debuit. Helvigiis verò femina oculorum destituta lumine, cœcitatem quoque Elizabethâ propitiâ reliquit. Toga illius, ut infecundis partum, ita parturientibus facilitatem adferre comperta est. Post-

Inquisitor per hæreticos interficitur cum socio, & miraculis claret.

Henricus Rex rebellis Friderico patri, captus ex Germania in Siciliam mittitur, moriturque.

An. Ch. 1236.

Theodoricus Antecessore Joanne honoratius sepulto, cum Friderico Imp. ad B. Elisabethæ Hassiæ ossa veneranda abit.

Miraculis illa claret.

1237.

Conradus
IV. alter filio-
rum Friderici
Rex Germani-
æ eligitur.

Traducto in
Italiam mili-
te Longobar-
dos & ponti-
ficias urbes
subigens,
rursum ex-
communicatur.

Gibelina &
Guelfica fa-
ctio per Ita-
liam exurgit.

1238.

Synodus
Trev. provin-
cialis, quâ
Lutzelburgi-
cus Comes
excommuni-
catur.

Posthæc Friderico contra Ungaros in Austria pugnantem armatus quoque Theodoricus adfuit; ac rebus utrunque compositis, Viennensibus primò, ac deinde & Spirensibus Comitibus Conradum IV, alterum filiorum ex transmarina conjuge, eligendum Moguntino, Trevirensi, Bohemo, Bavaroque istis præsentibus proposuit, hic obtinuit.

Mox copiis instauratis auctusque, cum in Italiam sese Longobardis opprimendis infunderet, resque Ecclesiæ Rom. perturbaret, diras illi per legatos minatur Gregorius, quibus neglectis Longobardiam sibi rursus parere cogit, & Viterbium, Faventiam, Brixiam, Cremonam Ecclesiæ subtrahit. Tum Gregorius, Venetis ac Genuensibus sibi adjunctis, Fridericum proscribit sacris, fideque ejus subditos eximit. At Fridericum Pontifici nuntiasse ferunt:

Roma diu titubans longis erroribus acta,

Corruet, ac mundi desinet esse caput.

Respondisse verò Gregorium:

Niteris incassum navem submergere Petri:

Fluctuat, at nunquam mergitur illa ratis.

Hetruria factionibus scissa, hinc Gibelinos Imperatori, inde Guelfos Pontifici faventes habuit. Quæ per totam postea Italiam sparsæ ipsos inter se urbium incollas armis odiisque pertinacissimis colliserunt.

Theodorico apud Treviros curæ fuit, ut, quâ moribus pravis, quâ bellis iniquis turbatæ reip. subveniret. Et utriusque quidem curandis provinciali concilio indicto dedit operam, cui, septembri mense, Joannes quoque Metensis, Rogerus Tullensis, & Rudolphus Verdunensis Episcopi suffraganei adfuere. Cumque Waleramus Comes Lutzelburgicus ferox juvenis, cum Rudolpho Mailbergio ob castrum hoc (morte Agnetis, sine herede defunctæ, ad Treviros Dominos relapsum) quod sibi vindicatum cupiebat, ferro hæc omnia flammisque everteret, neque sacris locis violentas abstineret manus, decreta in publicos incendiaris

arios sacrilegosque vastatores excommunicatio est, quot dominicis ex cathedra in templis denuncianda. Tum verò Clericis suis præscriptus est habitus, vestis exterior talaris & clausa. In templis verò nec ædituo quidem, nisi lineâ tunicellâ candidato, incedere permissum. Intonsi, habituque dispari incedentes Clerici, ab omni iudicio causæque dictione exclusi sunt. Alex, globorumque, & quivis alius indecorus lusus, iisdem interdicitus est. Assidua templi psalmodiæque frequentatio, sub poenâ beneficii amittendi, præcepta. Omnibus denique subditis gravissimè imperatum; ut si quem aliena tradere à prisca fide deprehenderent, ejus quamprimum nomen deferrent. Hæresis verò comperti, quot dominicis festisque, unâ cum fautoribus proscripsi in templis denuntiarentur.

Waleramus ergo, sive his territus, sive aliis in Coloniensem inimicitiiis bellisque avocatus, pacem Trevirensibus obtulit, passusque est Kilburgum ad Kilam, seu Gelbin, amnem adversus Mailbergum castrum ex parte cessum, excitari, in clientelâ Trevirensis Ecclesiæ pro ejusdem defensione futurus, Bietburgum quoque Theodorico contra quoscunque hostes aperturus. Vicissim indultum Waleramo, ut Arlunensia & Lutzburgica feuda ad Irmengardem posterisque transirent.

Interea Gregorii Pontificis in Fridericum anathemata, contraque hujus in Ecclesiam contumacia, haud leves in ea concivere motus. Plerique etiam Episcoporum ad concilium generale Romam evocati parvè, Theodorico jam per senium excusato legatos substituente. Quamvis Fridericus quotquot pro Gregorio facerent, beneficiis possessionibusque per Satellites vi derurbaret, Pisanorum etiam navibus Episcopos Genuensium classe deductos, superior virtute, intercepit, ac diversis in Italia carceribus, indignâ captivitate, mancipavit. Theodorico ad calamitatem evitandam profuit, Trevirensium legatos, aliâ officii specie, hostem

Statuta illius saluberrima.

1239,

Waleramus conciliatur Theodorico, datis receptisque beneficiis.

1240.

Fridericus Episcopos Germaniæ ad concilium à Gregorio evocatos, intercipit, carceribusque mancipat.

Theodoricus senio impeditus substitit.

S. Agritii
cultum pro-
mouet.

Monasteri-
um S. Maxi-
mini cum re-
centi hospi-
tali conflagrat.

S. Matthiae
Monasteri-
um floret,
sub eximia
sanctitatis
viro Ottone
Priore.

S. Theodulphi
Rhemen-
sis Abbatis
incorruptum
corpus ex
veteri S. S.
Trinitatis
Ecclesia ad
Patres Do-
minicanos
translatum.

stem sefellisse, ac transisse innoxios. Unde sacris ille se rebus promovendis impensius addixit. Memoriam S. Agritii, ut apud Maximilianos honoratiorem efficeret, tam Majoris Ecclesiae, quam S. Paulini, ac Simeonis Clerum induxit, ut laudibus istis divinis juncta pietate adessent, tum omnibus, festâ hac die, Ecclesiam sub precandi gratia subeuntibus XL. dierum remissionem in poenis sceleri debitis impertitus est. Gregorio Papa id factum diplomate publico laudante; sed hæc ante annum constituta infelix hoc anno totius Monasterii conflagratio excepit, quâ recens excitatum ab Abbate, Henrico Broichio amplissimum S. Elizabethæ hospitale simul involutum est, fortuitâ incendii fatalis origine. Ita lætis tristitia Deo miscere usitatum est.

In S. Matthia ejusdem ordinis Monasterio res eodem tempore secundioris disciplinae fortisque proventu florebant. Prioris illic munere Otto vir inprimis sanctæ severæque erga se, in alios perquam humanæ, correctionis præerat. Qui cum alienæ valetudinis semper studiosissimus, tum sibi in morbo ex Medici voluntate appositum pullum averfatus, quod constanter hætenus carniæ usu temperasset, ubi converso ad Deum animo, mortem cibo præoptare visus; *Domini voluntas fiat*, liberâ voce pronuntiaret, sublatis in cælum oculis manibusque vivere desit, omnesque religionem tam sanctæ observationis, morte ipsa probatæ, attonitos reliquit.

Quo tempore Dominici in Treviris singulari thesauro ditati sunt. Demoliebantur cives quadripartitam illam veteris Ecclesiae molem, quæ ad portam albam surgebat, ne fortè hosti aliquando ad expugnandam urbem facilis esset, ideoque sibi ad propugnandam servire cupiebant. Hic in oratorio S. Crucis, S. Theodulphi Rhemensis Abbatis corpus, Thoma Cantipratano ex S. Dominici familia præsentem reperi- tum & ab Archiepiscopo basilicæ Dominicanorum inferendum munificè concessum est. Quod hodie dum, cum hæc scribo, tabis expers, suâ vestitum pelle, magnâ spectat-

spectantium religione & admiratione, in elato sacelli tumulo, conspicitur. Arnoldi apud eosdem sancti ex eodem ordine viri memoria est, qui dum Jordanum sui ordinis Magistrum cœlum gloriosè Apostolico septum choro subire vidisset, de sua ipse salute anxius, impensè Deum pro eadem rogabat, cum vitæ ipsi librum, in sinum Christus exporrigere visus, exaratum in eo nomen ostendit. Quanto legentis gaudio, nemo facile, nisi dignus illius gloriæ æstimator concipiet.

Arnoldus apud eosdem vir sanctus.

Fridericus inter hæc Cæsar Italiam per se, & Entium filium Northum impositum Siculo Regem, Germaniam verò per Conradum filium infestis armis premebat, cum Moguntinus & Coloniensis Archiepiscopi eius fautores, ut detestabiles, armis prosequerentur, ipsique rursus bellis ac vastitate, præsertim à Waleramo Lutzelburgensi premerentur: cujus tamen mors brevi abruptit insolentiam, comitatu penes fratrem Henricum relicto. Theodoricus senectute jam gravis, eis se controversis, ceu medium tenuit. Vix tamen se tempestati subduxit, quando Conradus Rex Treviri-

1241.

Fridericus in Germania per suos, alios premit, & ipse premitur.

An. Ch. 1242.

rim splendido comitatu ingressus, quosdam istic Sigifridi Moguntini clientes ad pœnam quæsit; ni suâ Theodoricus autoritate ac prudentiâ Conradi offensio- nibus intervenisset. Hinc verò cum aquas Conradus deflecteret, Archiepiscopus secuturus apud Confluentes morbo incumbente substitit, qui illam V. cal. April, ad immortales à morte transmisit. Funus illi Treviris, in æde maximâ, apparatus, corpusque ante D. Martini aram depositum est. Liberalitatem illius in

Theodoricus Conradum Regem Treviris infestum com- ponit, & Confluentis moritur.

Religiosos, multorum anniversariæ testantur memo- riæ. Sanctorum Dominici ac Francisci familiæ per il- lum primò in diœcesin admittæ. Cuno illius Sacella- nus nobilissimam Trevirorum basilicam juxta ædem summam, ipsius favore auspiciatus, illustriori hanc fir- miorique, quàm tota diœcesi reperias, ex quadrato la- pide, eduxit specie, Deiparæque consecratam, & Metro- politanæ ædis Decano subjectam esse voluit, S. Ca- thari-

Religiosis benevolus.

Cuno ejus Sacellanus nobilissimi templi D. Virginis auctor.

Trev. Eccle-
siam opibus
promovet.

Pacis studio-
sus.

Suffraganeos
Episcopos ti-
tulares pri-
mus adhibet.

tharinæ Virgini Martyricæ gloriosæ impensè deditur
festum illius, feriatumque totâ diœcesi diem, promul-
gavit. Monclerium, extinctis Dominis caducum, Ec-
clesiæ patrimonio, & munimentis diœcesanis adjunxit.
Monasterii Meinfeldensem Advocationem ab Henrico
Governæ Domino ære traduxit. Curiam Elrensem,
& jus patronatus Ecclesiarum Edegere, & Lutzeradii,
quingentis libris denariorum Metensium à Spirensi col-
legio S. Germani occupavit. Magnâ apud summos
imosque autoritate Præsul; pacisque, quàm belli aman-
tior, tolerare quandoque injurias, quàm inferre maluit.
Eo successu, ut levi malorum patientiâ, graviorum
plerumque incommodorum ictum declinârit. Suffra-
ganeum sibi primus, Episcopi titulo ac munere crea-
tum, Henricum dictum Osiliensem Episcopum, subli-
tuit; ut senectute jam impar officii sui munus plenus
exequendum, in alterius simul humeros inclinaret.
Quod deinde exemplum Archiepiscopi plures, ad par-
titionem Episcopalis oneris, imitati sunt. Consultius
quàm illi, qui sustinere illud impares, quàm
in alienos simul humeros derivare
maluerunt.

LIBER